

Verbouwen, verhuizen en een nieuwe Wmcz

door Loeska Bos

Soms ontstaat er tussen een cliëntenraad en een bestuurder een meningsverschil waar men niet meer uitkomt. Het probleem kan dan worden voorgelegd aan de Landelijke Commissie van Vertrouwenslieden (LCvV). De LCvV kan bemiddelen of optreden als scheidsrechter. De secretaris van de LCvV onderzoekt het meningsverschil en organiseert een bemiddeling of een hoorzitting die kan leiden tot een bindende uitspraak. In deze rubriek leest u waarover dit in de praktijk kan gaan.

In het najaar van 2020 deed de LCvV een uitspraak waarin ook interessante vragen voor de juridische fijnproever aan bod kwamen. Het ging over een voorgenomen ingrijpende verbouwing van een verpleeghuis. De eigenaar van het pand was met de zorginstelling (die huurder is van het pand) in september 2019 overeengekomen dat de verbouwing in 2021 zijn beslag zou krijgen.

In november 2019 deed de projectgroep die de verbouwing coördineert de cliëntenraad namens het bestuur een voorstel over de wijze waarop de raad betrokken kon worden bij het verbouwings-traject. Dit voorstel was opgesteld in lijn met de nieuwe Wmcz waarvan de datum van invoering op dat moment nog niet bekend was. Op die wet vooruitlopend, wilde de projectgroep ook het onderwerp 'sociaal plan voor bewoners bij verbouwing en verhuizing' voorleggen, en alvast instemmingsrecht over diverse onderwerpen toekennen. Ook werd voorgesteld dat de cliëntenraad kon deelnemen aan diverse werkgroepen die het project zouden gaan begeleiden. De betreffende cliëntenraad wees dit voorstel echter van de hand en gaf aan dat de op dat moment nog geldende 'oude' Wmcz gevolgd kon worden.

De zorgaanbieder legde kort daarop, in december 2019, verschillende adviesaanvragen voor; over de verbouwing, over een wijziging in de maaltijdvoorziening na de verbouwing (zelf koken op de

afdeling in plaats van centraal bereide maaltijden afnemen) en ook over het sociaal plan. De cliëntenraad adviseerde vervolgens negatief over de verbouwing en verzwaard negatief over de gewijzigde maaltijdvoorziening. Op het sociaal plan werd geen inhoudelijke reactie gegeven.

In het vervolgoverleg dat vooral schriftelijk gestalte kreeg, trachtte de zorginstelling de vele vragen en opmerkingen van de cliëntenraad zo goed mogelijk te beantwoorden, maar dit leidde niet tot overeenstemming. In mei 2020 liet de zorgaanbieder weten dat na doorvoering van enkele aanpassingen in de plannen, men nu verder wilde gaan met de uitvoering van het omvangrijke project. De cliëntenraad riep daarop in juli de nietigheid in van de voorgenomen besluiten over de verbouwing en de maaltijdvoorziening. Waarna de zorginstelling zich eind augustus tot de LCvV wendde om de besluiten, inclusief het sociaal plan te laten beoordelen.

De cliëntenraad bleek geen enkel vertrouwen te hebben in een goed verloop van het verbouw- en verhuistrajec en te vermoeden dat de raad van bestuur en de gebouweigenaar zaken achterhielden. Ook werd gesteld dat COVID-19 voorlopig alle zorg en aandacht opeist. Juridisch vond de cliëntenraad dat al deze adviezen met elkaar samenhangen en gezamenlijk onder het recht van verzwaard advies danwel het instemmingsrecht moeten vallen. Ook was de raad van mening dat vanwege de inge-

roepen nietigheid in relatie tot de nieuwe wet, de advies- en instemmingsprocedure in zijn geheel over zou moeten.

De commissie constateert dat het hier een medezeggenschapstraject betreft dat zich heeft uitgestrekt over de datum van 1 juli 2020 heen, de dag waarop de nieuwe Wmcz 2018 in werking is getreden en de oude wet is ingetrokken. Juridisch levert dit dan ook enkele hoofdbrekers op, waaronder de vraag hoe een naar 'oud recht' gevolgd medezeggenschapstraject onder 'nieuw recht' beoordeeld en gewogen moet worden. Een sociaal plan was voor 1 juli nog geen wettelijk voorgeschreven onderwerp voor advies of instemming, maar inmiddels is het dat wel geworden. Is er dan nu vervangende instemming nodig van een commissie, terwijl deze cliëntenraad er eerder niet over heeft willen adviseren? En wat betreft de wijziging in de maaltijdvoorziening, dat was tot 1 juli een onderwerp voor verzwaard advies, maar is na 1 juli een onderwerp voor instemming geworden. Wat moet een commissie nu gaan beoordelen: of de zorgaanbieder het besluit in redelijkheid kan nemen (zoals in de oude wet stond) of dat de cliëntenraad in redelijkheid de instemming heeft kunnen onthouden (volgens de nieuwe wet)?

De commissie staat hier in de uitspraak uitgebreid bij stil en merkt op dat de wetgever hiervoor geen handvatten heeft gegeven. Deze heeft wel zogenoemd overgangsrecht gemaakt voor geschilprocedures rondom de datum van 1 juli, maar niet voor adviestrajecten die zich uitstrekken over die datumgrens heen. Het komt volgens de commissie neer op het volgende: wanneer een adviestraject dat voor 1 juli 2020 aanving nu aan de LCvV wordt voorgelegd, dan moet dit zoveel mogelijk beoordeeld worden op basis van de nieuwe wettelijke

maatstaven. Maar: dit kan redelijkerwijs niet betekenen dat alle adviesaanvragen die voor 1 juli zijn gestart, als van geen waarde worden beschouwd en/of dat deze allemaal opnieuw naar nieuw recht doorlopen moeten worden.

Concreet blijkt in deze zaak dat de adviesprocedure met betrekking tot de verbouwing al voor 1 juli als afgerond beschouwd kan worden. De ingeroepen nietigheid heeft geen effect gehad (het betrof noch verzwaard adviesrecht, noch instemmingsrecht). De maaltijdvoorziening had verzwaard advies nodig (hetgeen niet gegeven werd) en is door tijdsverloop inmiddels een instemmingsonderwerp geworden. Die instemming heeft de commissie (vervangend) gemotiveerd gegeven, want de zorgen van de cliëntenraad rondom kwaliteit en veiligheid deelde de commissie niet. Ook voor het sociaal plan heeft de commissie vervangende instemming gegeven.

Aangezien de nieuwe wet van toepassing is, zou de cliëntenraad deze uitspraak in beroep nog kunnen voorleggen aan de Ondernemingskamer. De raad heeft daar drie maanden de tijd voor, dus of dat gaat gebeuren moeten we nog even afwachten.

De zaak waar in dit artikel naar wordt verwezen: LCvV 20-006, te vinden op de website www.vertrouwenslieden.nl.

LCvV
Mw. mr. L. Bos (secretaris)
Postbus 8258, 3503 RG Utrecht
Tel. 06 - 11 45 21 67
info@vertrouwenslieden.nl
www.vertrouwenslieden.nl